

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy hónapra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
tetével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
kiadóhivatal:**

Főpiac, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábas postt
soronként 5 krajvát
számítatnak.

A költségvetési vita.

— február 1.

A szélsőbal kijelentette, hogy nem vesz részt az idej költségvetési vitában és csak el nem fojtható panaszait fogja elmondani az egyes tárczáknál. Az öreg Lakatos Miklós mindjárt a miniszterelnöki tételeknél az öreg honvédek ellátását tette szóvá és valósággal gorombáskodott a miniszterelnökkel, a helyett, hogy igaz okokat hozott volna fel. A belügyi tárczánál, melyre már pénteken rákerült a sor, mert ha ebben a gyors tempóban megyünk, hát egy hét alatt az összes tárczákkal végzünk, a közigazgatási tisztviselőknek a kormánytól való függési viszonyait feszegette a néppárt. De csupa személyes élű esete-patévá zsugorodott össze az egész vitatkozás egyes főispánok, befolyásos vármegyei emberek ellen. A költségvetési vita során az ellenzéki szónokokra való tekintettel tulajdonképen mindenről van szó, csak magáról a költségvetésről nincs.

Az egyetlen szakszerű budget-szónok egyedül Horánszky Nándor volt, ki igen alaposan és behatóan foglalkozott ugyan a költségvetéssel és most is bebizonyította,

hogy igazán ért ahhoz, hogy nem téved el a milliók rengetegében, de azért kritikája igen messze esett a valóságos állapotoktól.

Igen sok fekete festéket használt Horánszky közállapotaink kifejtésénél és így azokról nem tudott hü képet adni. Az ellenzéki állásponttól is lehetne tisztábban látni, ha a pártpolitikai érdekek körén valamivel felül emelkednék a szónok, mert olyan állítás megkoczkáztatása, hogy Magyarország finanziaális teljesítésének végső határához ért és már ott áll, hogy felmerülhet az életszükségleteit már csak deficit útján lesz képes fedezni, vagy mint ő magát kifejezte: már benne vagyunk a deficitben, — se nem igaz, se nem politikus nyilatkozat. Ebben a tekintetben talán kissé mérsékelni lehetne a pesszimiztikus felfogást.

Ezzel legfeljebb csak állami hitelünket rontjuk kifelé, viszont alaptalan aggodalmakat, csüggedést keltünk az országban. Igenis képes lesz ennek az országnak munkabíró, szorgalmas, józan életű lakossága még nagyobb megterhelésre is, mert a budget-állapotok megítélésénél főként a gazdasági fejlődésre kell néznünk és ha ebben a tekintetben beható szemlét tartunk, nem tagadhatjuk

hogy az ország vagyonosodásának alapjai biztosak. Nem Potemkin-fal Magyarország gazdasága, hanem élő valóság. A fejlődés csak előre történhetik. Ezt meg nem fordíthatják többé még olyan rossz esztendők sem, mint a tavalyi és az előző évi, mikor a föld-termése jóformán még a kölesönzött magot sem adta vissza. De a többi gazdasági ágak, mint a fejlett állattenyésztés, a házi ipar, a földművesek által szép sikerrel üzött és a földművelés keretébe vágó kereskedés élőállatokkal, élelmi szerekkel, konyhai cikkekkel ki-segítette a paraszt népet, melynek azelőtti felfogása istállóján, földcsékjén túl nem terjedt és ha valami Istenesapás érte, nem tudott magán segíteni, hanem nyomorgott éhezett.

A mostani iskoláztatási-rendszer mellett már a legutolsó paraszt is jóval tovább lát az orránál és a mostani kitünő, főként olvasó forgalmi eszközök mellett megszünt az a gyámoltalan földhöz kötöttsége, mely egyik oka volt előbbi szánandó helyzetének.

Ha jó termése volt, majd megfulladt a zsirjában, mert ha a kereskedő fel nem kereste otthonában, hát a padlásán megdohosodhatott termése. Viszont, ha a

TÁRCZA.

Igazságszolgáltatás, vallatás, igazságkeresés.

A „Debreczeni Ellenőr” eredeti tárczája.

— Irta: Cassius. —

Abba a boldog időbe vezetem az olvasót, mikor még az adót nem préselték, vártak, hogy kiheverje baját az ember szépen s az adóbehajtók sem állottak ugyan a részen, mint mostanában. Ama jobb időbe viszem olvasómat, melyben a zöldruhás ezinczerek, finánczok nem szadagáltak a dohányszag után, melyben a szegény ember szabadon főzhette kis üstjén a papramorgót s a kis üst csücskére nem biggyesztették rá a „netovább” pesztyét, amikor nem küldték az emberek nyakára a kutyanyelveket, az adóbevallási íveket, melyeket ma polgári becsület fogadalmá alatt kell minden ember fiának kitölteni.

Gyerünk! tekintsünk be egy percre abba a romantikus világba, amelyben nem divott a házalásszerű népszámlálás, balszobák, járó jószágok összeírása, amelyben nem faggatták a pártában maradt hajadonokat, hány évesek, mi a foglalkozásuk, mi képezi keresetforrásuk főágát? Uramfia! milyen világ volt az! Hányan, de hányan sóhajtoznak utána! Én részemről nem szeretném, ha visszafordulna a világ szekere, mert bár igaz, hogy manap Zóna

szerint számláljuk az időt, a munkát, zóna szerint haladunk mindenben, még az adósság esinálásában is, és az is igaz, hogy az adók, fogyasztási illetékek zóna szerint emelkednek és nehezdednek vállainkra, hogy a kávéházakban, szállókban zónás reggelivel kínálgatnak, vasutainkat is zónás távolságokra osztották be, pénzeinket is kiforgatták félig eredeti valójukból, zónára redukálták mértékeinket; egyedül csak a hivatalokban nincs meg a zóna, mert ott körmölni kell, míg ki nem dül az ember, vagy meg nem vakul. Hát én mindezek dacára jobban érzem magamat ebben a zónás világban, mint abban a boldog időben, amikor az ember fia nem volt igazi ember, amikor a „robot” alatt nyögött a föld fia, a hétszilvások uralkodtak s aztán takaró paplanja, nem pedig esze, képzettsége, szorgalma után mérték az Isten képmására teremtett embert.

Hanem hát térjünk a dologra:

Hol történt, megtörtént-e igazán, vagy csak mese az az egész, én bizony nem tom megmondani. Kitől hallottam, arra se emlékszem, éppen úgy nem, mint a hogy nem emlékszik Bukovai Abszi adóságaira, hol és mikor keveredtek azok nyakába. Elég legyen annyit, hogy hallottam. El is mondom mindjárt, milyen volt hajdanában nálunk egynemely helyen az igazságszolgáltatás, a vallatás és az igazság keresés.

Az igazságszolgáltatás egy-két ese-

tét magam is láttam a pandur világban, tehát akkor: a mikor a falusi bírák, a főszolgabírák, a táblabíró uraimék feltett kalappal, pipaszó mellett osztogatták boldognak boldogtalannak az igazságot.

Erre a sokak által dicsért boldog korszakra magam is emlékszem egy keveset.

Hogy ime emlékezném! az idő alatt sok viz folyt le a Tiszán, zuzmarás lettem, a derekam pedig meggörbült.

— Ugy biz a! mondotta elfelejtett nevű elbeszélőm. Kurtán bántak abban az időben az emberekkel: pláne ha szegényebb sorsu volt az istenadta! Kimondta a járás ura a főszolgabíró — az ítéletet, aztán oda kiáltott a bámészködő panduroknak, kik között lehorgasztott fővel állott a deliquens „az ebadtát! kapjátok már le tiz körméről a mihasznát s olvassátok rá a huszonötöt!

— Ugyis történt! lekapták a fogdomegek tiz körméről az elítéltet, deresre húzták, egyik pandur a nyakára, másik a lábára ült, ketteje pedig két felől állt a vonóval — a vízbe áztatott mogyorófa pálczával — s pár perc alatt elhegedülték rajta szent Dávid nótáját. Az pedig, a kit meggyaláztak, világgá ment, felcsapott betyárnak.

Harmadnap éjjel kigyult a főszolgabíró háza, alig bírt az égő zsarátnok közül kimenekülni, házának kijáró ajtaja a nehéz tölgyfa deressel volt eltorlaszolva.

hét sovány esztendő egyiké köszöntött be, a pór nép vagy éhen halt a rossz és elégtelen táplálkozás folytán, undorító és halálos betegségben elpusztult, vagy az uzsora hálójába került. A magyar parasztság ezen szánandó együgyűségét mi sem jellemzi jobban, hogy inkább potom áron eladta földjét és elment az uradalmakhoz eselédnek, béresnek, silány ugyan, de elmaradhatlan javadalmazás mellett, a helyett, hogy önállóan gazdálkodott volna. Most a helyzet már annyira javult, hogy az uradalmak nem képesek kapni többé elegendő mezei eselédet, az önálló földművesek pedig azon panaszkodnak, hogy terjeszkedni nem tudnak, mivel sok helyütt körül vannak véve kötött birtokokkal, melyekből nem lehet venni.

Innét van egyes vidékekről a kivándorlás olyan helyekre, hol települni lehet. Újabb időben igen örvendetes lendületet vett a telepítés ügye, mikor főként nagy községi birtokokon új falvak keletkeznek. A telepítési törvény végrehajtásától, mely most van felyamatban a legszebb eredményeket várhatjuk.

A kisiparnak, a kézműves mesteremberek munkájának fogyasztó közönsége főként a mezei munkás, falusi nép levén, a kisiparos sorsa a falusi nép életével van szoros összefüggésben, Ennek javulása visszahat a kisiparos sorsára is. Ez a két legalsóbb osztály, mely Magyarország lakosságának zömét képezi és ime eltagadhatatlan, hogy en-

nek a két tömeges életfoglalkozásnak biztosítékai ki vannak építve, a haladás és fejlődés feltételei meg vannak szabva.

A budget levén feltárója és kifejezője az ország erejének, szolgáltatási képességének, igazat kell adnunk Lukács László pénzügyminiszter roppant mély értelmű kijelentésének, hogy közéletünkben úgy a politikai, mint a társadalmi téren azon kevés fénypont között, mely még létezik, és a melyet az ellenzék is kénytelen elismerni, kétségkívül egyik legfényesebb és legbiztosabb államháztartásunk rendezettségére és ezen rendezettség konszolidálására. A mai budget realitásához szó sem fér. Talán az ellenzék erre való tekintettel is kerüli az érdemleges kritikát és inkább a budget keretén kívül eső dolgokkal foglalkozik. Ebből a budgetből kitűnik, hogy már nemesak az életszükségleti kiadásokra telik a saját rendes évi és kimaradhatatlan jövedelmünkből, hanem már belekaptunk a nagyobb reformokba, nagyobb intézmények létesítésébe. Sőt még bizonyos fényűzési és kényelmi beruházásokra is telik.

A szerencsés konverziók folytán milliókkal kevesbitettük az államadósságok kamatait. — Az utóbbi évek tanúsága szerint az effektív, vagyoni értékkel bíró beruházások milliókkal szaporodtak. Körülbelül hat év alatt 65 millióra rug annak a vagyonnak értéke, melyhez jutottunk. Ugyancsak az egyes miniszteriumok kebelében évenként azok a tété-

lek emelkednek, melyek produktív beruházások jelentőségével bírnak. A budgetünknek fénypontját azonban nem épen abban kell keresnünk, hogy a kiadást számszerűleg fedezi a bevétel, sőt némi felesleg is marad, hanem abban, hogy a jövedelmi források állandóan biztosítva vannak.

R.

— **A kiegyezési tárgyalások.** Bécsből távirják a Bud. Tud.-nak: Bánffy Dezső báró miniszterelnököt ő felsége tegnap ismét kihallgatáson fogadta. Dániel báró és Darányi dr. miniszterek Budapestre utaznak, mert a kereskedelemügyi miniszternek jelenléte a kereskedelmi költségvetésnek mai képviselőházi tárgyalásánál szükséges. Wlassics dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter tegnap ide érkezett, de bécsi tartózkodása a kiegyezési tárgyalásokkal természetesen semmiféle összefüggésben nincsen.

A két kormány ma folytatja tárgyalásait, amelyek a kvóta-ügyre is kiterjednek. Magától értetődik azonban, hogy azon aránynak megállapítása, a melyben a monarchia két állama a közös ügyek költségeihez járulni tartozik, nem lehet ezélja e tárgyalásoknak, mert ez olyan feladat, amely a törvény értelmében a kvóta-küldöttségekre vár. A törvény által meg lévén határolva ama keret, amelyben a két kormánynak e kérdés feletti tárgyalásai mozoghatnak, ez nem lehet más, mint megvitatása és előkészítése amaz anyagnak, amely az annak idején megválasztandó kvóta-küldöttségek tárgyalásainak alapját fogja képezni.

— **A Szalavszky-Rakovszky ügy.** Szalavszky főispán részéről Tallián Béla és Pulszky Agost, Rakovszky részéről Kubik Béla és Bolgár Ferencz tulajdonképpen csak ma kezdték el tárgyalni a feleik között fenforgó kínos kérdés elintézésének módját. Szalavszkyék föltételes elégtételt követelnek, azaz: hajlandók bebonyonítani kétséget kizáró módon, okmányilag, hogy

Az eset pedig ez volt, — vitte aszót tovább ismeretlenem.

„Negyvenesbe járó agglégény volt a járás ura, mogorva, magába zárkózó természetű, a ki kerülte az embereket s a helyett a leányok és menyecskék után ólálkodott.

Barna Ferkónak volt legszebb szeretője a faluban, kőkény volt a szeme, eper az ajaka, rózsapiros mind a két orozája. Falu szépvirágának nevezte mindenki s a mi ritka: nem voltak irigyei, a leányok szerette mindenki, mert olyan jó volt mint egy falat kenyér.

Ezeket a szépajkakat megcsókolni vágyott a járásura. Settenkedett, ólálkodott utána sokáig, míg végre egy alkalommal esti szürkületkor a falu utjánál észrevétlenül megcsipte prédáját, át is ölelte karcsu derekát; hanem bizony a tüzről paitant leány mi hamar lerázta magáról az ölelő karokat. hirtelenül kiszaladt a keze s duzzadt tenyere nagyot csattant a nagy ur ábrázatján.

A vén kopó elszontyorodott nagy mérgesen, a falu virága pedig — mint a ki dolgát jól végezte — karjára vette mázos korszóját s haza felé tartott öreg édes anyjához.

A csattanást elfeledte a nagyur s harmadnap már ott ólálkodott a szegény özvegy háza körül.

A vén kópé félretolta a sövény ajtó závarát s kinyitni készült a guzs kötésen forduló ajtót, amikor a leány kedvese Barna Ferkó, vállon ragadta izmos kezei-

vel a járás urát, hogy az felsziszent bele, aztán felemelte mint a pelyhet és odébb tette az utból. Mikor farkasszemet váltottak, oda vetette neki a legény „czoki“ s befelé fordult az udvarba.

Egy hét mulva rá, meglopták a főszolgabíró méhesét; a méhes előtt, megtalálták a „corpus delictit“ Barna Ferkó ócska kalapját.

Ferkót lopásért huszonöt botra ítélte maga a szolgabíró. Esküdtje távol volt.

Hiába mondta hogy ártatlan, hogy az a kalap már egyéve nem az övé, hogy a Laczi cigánynak ajándékozta még a múlt ősön, tanuja is van, rá se hederítettek. Hiába esdekelte, hiába hivatkozott a mindeneket látó és tudó Istenre! s mindenre a mi szent előtte: nem volt irgalom, nem volt kegyelem, deresre huzták, világ csufjává tették.

Később megtalálták Laczi cigánynál a pandurok az ellopott méhest, törvény elé állították, neki is hegedültek, hanem már akkor késő volt minden, Ferkóból híres betyár lett, Maros mentén fogták el, midőn ott „lu“ sorjában botorkált.

A falu virágának bánatában meghasadt a szive.

* * *

... Megyebeli esendbiztos hallott valamit harangozni a Mürenbergi vasszűzről. Kapta magát ő kigyelme annak mintájára kiveretett egy hosszuszörű juhász bundát apró vasszegekkel s vállatás alkalmával

— derékig levetkőztetve a deliquentst — hátára borítottta azt, aztán izmos vasmarkával elkezdte czirógatni áldozatát. Előbb esendesen, aztán mindig erősebben, néha neki vadulva.

Ha vallott az atyafi, abbahagyta a simogatást, ha csökönys volt az ipse, pandurjait állította oda s cifrábnál cifrább körmondatok kíséretében kiáltotta oda: „csipd meg“, „szorítsd meg“, üss oda a kutyanak!“

Egyszer egy szökött katonát kerestett a vármegye. Járása határán elfogtak emberei egy gyanus kinézésű embert, kire ráillett a személyleírás.

A nagy esür egyik szögletébe állította féllábra, areczzal befele a szögletnek, két pandurját karikás ostorral mellé rendelte istrázsának, hogy ha megmoezcan, verjenek a nyaka közzé. Ó maga pipára gyujtott, fel s alá sétált egy álló óráig a nagy esürben.

A harmadik pandurnak a falu dobját akasztotta a nyakába, aki valamikor híres dobos volt egy gyalogezredben.

A szegény legény közel volt a rogyáshoz, úgy imbolygott, mint a vékony sás, midőn az esti szél kavargatja meg nem érett buzogányát.

Mikor már látta esendbiztos uram, hogy elég, elkialtotta magát „rechts um!“ „marsch!“ abban a pillanatban megperdült a dob, leesett a fél láb, átfordult jobbra az istenadta megkínzott ember s elkezdett a dobszó után lépegetni.

— Te vagy a szökevény! — rivalt

mindaz a mit a Hazánk ezikke Szalavszkyról elmond, alaptalan koholmány, vagy legalább is olyan ferdtetés, a melynek az igazsága vagy teljesen jelentéktelen, vagy egyáltalán diffámáló. Az elégtétel tehát, amit kérnek, vagy szóbeli reparálás ott a hol a sértés történt, a képviselőházban, vagy pedig fegyveres elégtétel, — kétségkívül súlyos föltétel alatt.

A tárgyalás további fejleményei eddig meglehetősen titkoltnak, de mégis kiszivárgott belőle egy s más még pedig a következők.

Rakovszky segédei mielőtt a Szalavszky segédeknek javaslatát tárgyalnák, fölvetették azt a kérdést, hogy nem tette-e önmagát párbajozásra képtelenné Szalavszky azzal, hogy a megjelent cikkkért, illetőleg annak állításáért, magának egyáltalán elégtételt nem szerzett?

Szalavszky segédei erre azt válaszolják, hogy: nem. Mert a cikk írója — Benkő László — 82 éves öreg ember, a kitől fegyveres elégtételt venni egyáltalán nem lehet, s a kitől, ha zagyva módon alaptalan híreket össze ír is, — nyilván gyűlölködésből, — még sajtópör útján sem lehet elégtételt venni. A felhozott rágalmakat eléggé megezfolta Szalavszky azzal, hogy föltesse hatósága, a belügyminiszter előtt azok alaptalanságát okmányilag, amint azt a belügyminiszter a képviselőház ülésében ki is jelentette.

A fölmerült véleménykülömböséget, — minthogy Rakovszky segédei ragaszkodtak — saját fölfogásukhoz, bizonynyal becsületbiróság fogja eldönteni. Ennek megalakítására, döntésére elég időt ad az, hogy Rakovszky mint pártja bizalmi férfia, elutazott a rózsahegy-i választáshoz, s valószínűleg csak esütörtökön érkezik vissza. Akkorára az ügy okvetlenül dűlőre jut, s valószínűleg pisztoly párbaj által fog elintézését nyerni.

Országgyűlés.

Budapest, január 31.

Mikor a hétfői elnök Berzeviczy Albert fél tizenegykor megnyitotta az ülést, a jobboldali ajtón olyan sűrűn özönlöttek be a honatyák, hogy Madarász

József, aki eleinte sólyomszemekkel figyelte, vajjon megüti-e a tisztelt Ház a határozatképességet, — abbahagyta a figyelést.

A szélsőbálnak is vendége jött, — Kossuth Ferencz, aki megtért Itália narancessligetei közül, hogy vezérelje seregét a passzivitásban.

Ezalatt az elnök bemutatta a miniszterelnök átiratát, amely kijelenti, hogy Ő felsége a király a második provizóriumii javaslatot szentesítette.

Ezután Erdély Sándor igazságügy-miniszter szólott, aki egy pár apróbb javaslatot terjesztett a Ház elé.

Majd a belügyi tárcza tárgyalását folytatták.

Az előadó széket elfoglalta Gajáry Ödön, szólásra pedig felemelkedett az előadóművészet lelkes barátja Visontai Soma, aki megint elmondotta azt a beszédet, amelyet már szombaton előadott és a miniszter ezuttal ujjal felvilágosította a gyöngyösi képviselőt apró tévedései felől.

Hogy az opera tételénél Visontai elzengte a maga dalát, a munka felosztás elvénél fogva a Nemzeti színház tételénél Major Ferencz doktor állt szólásra, aki azt is javasolta, hogy hetenként egy pár ingyenes előadást is tartsanak a nemzetiben.

Perczel Dezső belügyminiszter tüstént válaszolt a klasszikusok nemes pártfogójának és felvilágosított, hogy a színháznak nem a deficit a legfőbb czélja, azok az ingyenes előadások pedig kétségtelenül éppen a deficitet lendítenék fel legjelentékenyebben.

Egy esomó tételt ezután szó nélkül fogadtak el. A közegészségügy tételénél a jobboldalon állt fel Papp Samu doktor, aki igen humánus szellemben beszélt a közegészségügy megjavítása érdekében. Vázolva az orvosi kar bajait, rámutatott a jelentkező orvoshiány okaira. Sok érdekes és tanulságos dolgot mondott el a tüdőgümőkorról, a tuberkulózisról, amely az összes előforduló halálozásoknál Magyarországon tizenkét százalékban a tüdőgümőkorról, a tuberkulózisról, amely az összes előforduló halálozásoknál Magyarországon tizenkét százalékban a halál oka.

Végezetül melegen megköszönte a budapesti vízmizériák dolgában tanusított erélyes és gyors eljárását.

A szabadelvű doktor után következett a néppárti patikárus — Buzáth Ferencz. A sechszundsechzigeres frizurájú gyógyszerész honatya ugyancsak bőséges mederben indította utnak a szónoklatát és közben ki-kitért más mezőkre is.

Végül... hiszen mindennek van vége egyszer — határozati javaslatot terjesztett be a körorvosok és egyéb közegészségügyi hatóságok dolgában.

Az elnök öt percnyi jól megérdemelt szünetet adott a kimerült Háznak.

A szünetnek vége lett — a közegészségügy tételnek még nem. Ha a néppárt patikusa beszélt, nem maradhatott szótlannul Mejer sem a néppárt doktora se. Nagy lendülettel szónokolt.

Maga a tisztelt Ház nem törődött sokat a néppárti doktor beszélgetéseivel, csak egy ember feszengett kényelmetlenül a helyén és tekintgetett valóságos kétségbeeséssel hol a szónokra, hol meg az órára. A mint a negyedórak egyre multak és Major doktor még mindig nem akart beszünni, az aggódó honatya homlokára a kétségbeesés verejtéke ült ki. Ez az aggodalmas férfiú Pichler Győző volt, a ki még ma beszélni kívánt a rendőrség tételénél.

— Már nem kerül rám a sor! sóhajtozott busan. Pedig micsoda karzat! Micsoda karzat!

A karzat esakugyan szép volt: de mikor végre Major befejezte a beszédét, szólásra kelt a belügyminiszter.

Beszédében alaposan és körülményesen kiterjeszkedett a két néppárti egészségügyi férfiú valamennyi ellenvetésére és erélyesen megezfolta valamennyit. Lehámozta felszólalásairól a humanizmus sallangját es kimutatta, hogy a néppárti urak vajmi furákat mondtak.

A belügyminiszter fejtegetéseit sűrű helyeslés követte a jobboldalról. Mikor befejezte a beszédét, hosszas tetszés hangzott fel, a két néppárti honatya pedig erős szükségét érezte személyes kérdés ezimén egy kis mosakodásnak.

Még a betegápolás tételénél kérte Thaly Kálmán, hogy czélszerűbben ren-

rá a esendbiztos — most pedig folytassuk a katonásdit, azzal guzsba kötette hasán két kezét, oda dugott egy nagy olmos farkost összekötött kezei közé s dobszó mellett defiléroztatta maga előtt embereit.

Mikor harmadizben elsétált előtte a holtra kinzott legény, kiesett a farkó reszkető kezei közül s kiütötte esendbiztos uram szájából a makrapipát, két első fogával együtt.

Hogy miféle elégtételt vett magának a pipáért, két fogáért, az nem tartozik a dologra. Elég az hozzá: hogy másnap már selypített esendbiztos uram s mikor kora reggel — szokása szerint — az istállóba ment „sikra“ nevű lovát megnézni, ezakkorral étetni s az istálló ajtajából oda szólott a tüzesvérű paripájának „Sikra“! elkezdte a paripa elébb a fülét hegyezni, aztán horkolt, trüszkölt, utoljára pedig — mert sötét volt az istálló s felakadt a feje a ráesos szénatartóba — kinjába hátra ugott az egyik hátsó lábával. Azt hitte a szegény pára, cigány szól hozzá.

Ettől a naptól nem járt többé esendbiztos uram, se kora reggel, se esti szürkületkor a szomszéd menyeeskéhez szeg füt kéni dolmánya gomblyukába... félt hogy nem ismerik meg hangjáról.

* * *

Az igazság keresésnek is sok módja volt hajdanában nálunk... ha igaz!

Az Almásy bankók idejében — vagy tudja kő mikor — egynémely bíró-

ságot seálára vette a nép. Az irnokokat harmincz krajczárra taksálták, az iktatókat, kiadókat egy forintra emelték. Bírók uraiméknak egy hizott liba, pulyka, malacz s báránnyokkal kedveskedtek — cum appertinentis. Jánosnak a hivatalbeli belső szolgának egy pár esomó szüz dohány dukált... a közbenjárásért.

Miből állott az opertinentia, megtudjuk odább... türelmet kérek!

Jánoson fordult meg az egész, ő volt a hajtó kerék, a füzemender, ő csipte el kora reggel a törvényház kapubejárója alatt az igazság keresőket, ő szerezte be az iktató számokat, ő utasította sutyomban jelekkel az ügyes bajos embereket, hol és kinek kezében van egyiknek, másiknak ügye. Ravasz volt, mint a kitanult róka, nem vette volna ajkára soha egyik másik bírónak a nevét. Az egyiknek az öklét mutatta, az volt a legkövérebb bíró, a másiknak a mutató ujját — az volt a legezingerább egyén, a harmadiknak görbe ujját mutatott, az volt a beteges előülő, a negyediknek köhécselt, az ötödiknek kihuzta magát, vagy félrevágta a kalapját, kisodorta a bajuszát, vagy ráförmedt egyikre-másikra, s Uram fia! mindenki megértette kire szól az. Így és ekként értekezvén a felekkel s megkapván az illetők az iktatószámokat, hazalódultak megtenni a szükséges információkat.

Allott vala pedig abból: hogy kendermadzagra huzták az eleve beszerzett pergamentet, melyet kettéhajtottak, elláták a scála szerint appertinentiával, bank-

nótával az ügy iktató számával. Ezt informationális táblácskát ráhurokolták a hizott liba, pulyka, malacz, vagy bárány nyakára, aztán esti szürkületkor vagy korahajnalban — mint azt legalkalmasabbnak találták — berepítették, vagy betuszkolták az oppertinentiával kellőképpen ellátott állatokat az illető udvarára. Kutya se tudta! ki volt a küldője, a kinek pedig szólott: volt esze, hogy szemet hunyjon rá! János szolgát pedig nem lehetett rajta esipni a machinátión, ügyes volt, mint a holló, mikor a koneyba néz, akkor leste ki az iktató számokat, mikor az aktákat szobáról-szobára hurezolta.

A dohányt felvágta éjjel, aztán kinek jó szóért, kinek egy pár krajczáért adott belőle egy csipetnyit, vagy egy marékka. Az is pipált belőle, aki referált, az is a ki körmölt.

Trafikja volt a lurkónak s a megyétől negyven váltó forintja. Akkorkor nagy pénz volt az, ma nem adnak érte két pár sarkantyus esizmat.

* * *

Hála az égnek! Ezek az ósdiságok régen letűntek a föld színéről, megörölte őket az idő. Tisztultak a fogalmak, a nézetek, javult a rendszer minden irányban.

Ennek így kellett történni, mert a világ nagyot lépett előre, — világosság van a földön.

dezzék be a pozsonyi kórházat; a mire Perezel Dezső belügyminiszter teljesen megnyugtató választ adott, — kijelentve, hogy a kérdés rendezését tárgyzó javaslatot már a közeli napokban a Ház elé terjeszti.

Ezután Visontai Soma kért Gyöngyösre szakértőt, a ki megállapíthatná, hogyan védekezzenek a gyöngyösiek az ivóvíz által terjesztett tifusz ellen. Két óra volt már, a mikor Major Ferenc még egyszer felszólalt, egy népszerű orvosi utmutató könyvecské kibocsátását és terjesztését kérve.

Két óra elmult, mire vége lett az ülésnek. Visontai Somához pedig odaszólt egy jókedvű honatya a folyosón.

— Hát Gyöngyösön is muszáj már vizet inni az embereknek!

Muzeális előadások.

Egy új intézmény létesítésében fáradmost Wlassics miniszter. Nem nagyszabásu, nem is parádés külső hatásra számító intézményről van szó; de érzi mindenki, hogy életbe lépve, meg lesz a jelentősége is, közkezdveltsége is. Ez a módszeres muzeális előadások intézménye.

Erre vonatkozólag Balogh Pál kitűnő publiczista a P. H.-ban a következőket írja:

Nemzeti muzeumunk nem épen gazdag, de amit avatott gyűjtők és lelkes adományozók benne összehordtak, a gyűjtemények sorában számot tesz, egyes speciális szakok dolgában pedig első helyen áll. Ilyen a kőkorszakra, a bronz és sárgaréz korára vonatkozó leletek kiállítása, ilyen a népvándorlás idejéből maradt pogány sírok, hun és avar tumulusok tartalma; becses a fegyvergyűjtemény, teljességre unikum a magyar történelmi időrenddel lépést tartó pénz- és éremgyűjtemény. Szakembereink büszkék a kőzet- és ásványtani osztályra, a herbariumra, mely a magyar flórát tudományos elrendezéssel minden minucziában magában foglalja, továbbá ugyanily előnyei miatt magyar zoologia állat- és rovar-tani csoportjaira. Ujabbán térfoglalás, tartalmi bőség és gondos csoportosítás, tartalmi jelentőségre jutott a néprajzi osztály is. A Xantus-féle kelet-ázsiai expedíció zsákmányából nyert szerény kezdet óta a gyűjtemény intenzíve fejlődött, főszűlyt az ország népeinek természetrajzára helyezve melyhez az anyagot két országos kiállítás néprajzi osztálya szolgáltatva: 1885-ben a házi ipar pavillonjából s 1896-ban az ezredéves kiállítás falujából.

A miniszter jót gondolt, mikor a gyűjtemények hasznosítására a muzeális előadások intézményét vette tervbe. A nemzeti közneveltség érdekében komoly akció lesz ez, s a mi értékét emeli, gyorsan, kevés költséggel és biztos sikerrel megvalósítható.

Muzeumaink nem panaszkodhatnak, hogy a közönség elhanyagolja őket. A tárlatok látogatottságát bizonyító napi jelentések igen tekintélyes számoktól súlyosak.

De saját tudásában, emlékezetében nem bizakodhatván, üres látomány maradt az avatatlan nézőre a sok kiállított kincs, a melynek értékét nem ismerte és összefüggését hiába kereste, vagy találgatta.

A hiányt pótolhatja a miniszter egy-két éven belül az új intézménnyel, s a tudomány publiczistáját rendszeretiti, midőn a muzeális tárgyak népszerű modorban ismertetésére rendes kollegiumot tervez.

Milyen lesz a kollegium, ma még nem tudjuk. Az úgy az első kezdetnél tart s e nyáron kell átésznie a tervezés stádiumán. Reméljük, hogy a javaslattal megbízott muzeális tisztviselők a legjobb, a legezlszerűbb munkatervet fogják kidolgozni. A tér nagy, a forrás mély

és gazdag, — van tehát mód és alkalom a fölhasználásra elég. Oly föladatot bízott rájuk a miniszter, melyet csaknem lehetetlen elrontani. Bármily módszerben állapodnak meg, az intézmény hasznos és hálás közönségre számíthat.

De van egy általános szempont, melyet már az első tervezésnél figyelembe ajánlunk. Ez a muzeális előadások országos arányokban leendő szervezésének szempontja.

Azt óhajtanók ugyanis, ez intézmény ne szorítkozék a fővárosra, hanem kapcsolassék vele össze a vidék értelmisége, tanulékonysága, amire módot és alkalmat adnak a vidéki muzeumok.

A nemzeti muzeum keretében készüjön el a nagy minta, amelyről a kisebb arányú változatok az ország minden vidéki centrumában lemintázhatók. Hisz alig van jelentékenyebb város, mely akár megyei, akár helyhatósági területre szorítkozva, a maga speciális mükincseit ne gyűjtötte volna össze évtizedek óta a maga helyi muzeumba. Itt a város, ott egy-egy főiskola, majd ismét mükedvelők egyesülete kezeli a gyűjteményeket. Az alkalmazott örök mindenütt buzgó, gyakran országos nevű és jelentőségű szakférfiak, akik buzgalmára, lelkesedésére mindenütt rá lehetne bízni, hogy a muzeális előadások intézményét, a budapesti minta után, a helyi igények- és eszközökhöz képest szintén életbe léptessék.

Az intézmény e kiterjesztésétől sokat várunk úgy az eszmei cél, mint a tényleges, a gyakorlati siker érdekében.

A budapesti nemzeti muzeum klientéja, bármily nagy közönség látogatja is a tárlatokat s előadásokat, számra és jellegre még sem azonos az ország közönségével. Ehhez hozzáférni, ezt foglalkoztatni a muzeális ismeretek terjesztése révén, s összekapcsolni a nemzeti kultúra nagy köztársaságában czélszerűbben úgy lehet, ha ottthon keresik föl őt és hívják föl érdeklődését, izgatják tanulékonyágát, ahol ő a tudomány, a tudomány pedig az ő számára hozzáférhetőbb.

Félszáz helyi muzeum van szerte a vidéken; tehát félszáz intézet keretében indulna meg a propaganda országosan, hogy a közönségnek a muzeális műveltség megszerzését megkönnyítse s a társadalmat e lelki szükség kielégítéséhez hozzá szoktassa.

Igy nevelődnek országos közönség a budapesti muzeális előadások megértésére is, mert a helyi muzeumokban megadatnának az alapismeretek s ezeket fokozni, megtétezni Budapesten a fölranduló vidékiek természetes vágyódása volna.

Sok kis medenczén át, kapcsolatban egy főmedenczével, könnyebb a talajt vizel táplálni, öntözni, termékenyíteni, — mintha e munkát csak az egyetlen főmedence végezné.

Gyászrovat.

† Halálozás. Özveggy Deutsch Jakabné egy ritka művelt lelkületű, széles körben tisztelt matróna hunyta le szemét az örök álmra. Az elhunytban Szántó Sámuel dr. lapunk kiváló munkatársa anyósát gyászolja. A halálozásról, mely nagy kiterjedésű uri eszládot borított gyászba a következő jelentést vettük:

Fájdalomtelt szívvvel tudatjuk, hogy felejthetetlen jó anyánk, anyósunk, nagyanyánk, nővérem és sógornőnk özv. Deutsch Jakabné szül. Léderer Rozáliának élete 73 ik, özvegségének 21-ik évében, folyó évi február hó 1-én hosszes szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult földi részei szerdán, február hó 2-án, délelőtt 10 órakor fognak a Miklóseteai 1916. sz. házából az izr. sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely vég-

tisztességtételre rokonainkat, barátainkat és ismerőseinket bánatos szívvvel meghívjuk. — Debreczen, 1898. február hó 1. Gyermekei: Jakabfi Lipótné sz. Deutsch Berta, özv. Roóz Gyuláné sz. Deuts Ida, dr. Szántó Sámuelné sz. Deutch Ilka. Vejei: Sorger József, Jakabfi Lipót, Dr. Szántó Sámuel. Nővére: özv. Steiner Lipótné sz. Léderer Katalin. Deutsch Henrik és neje, Deutsch Adolf, özv. Haas Emanuelné szül. Deutsch Betty, Deutch Albert és neje, özv. Deutsch Lipótné, özv. Léderer Simonné sógorok és sógornők. Unokái: Sorger Irén férjével Jakab Mátyással és György gyermekökkel, stb.

Legujabb.

Zavargás Kisvárdán.

Nyiregyháza, február 1. A szabolcs-megyei alispáni hivatalhoz az a távirati jelentés érkezett, hogy Kisvárdán a szociálisták megtámadták a községházát, és a rendet az idevaló előjáróság a rendelkezésére álló összes hivatalos erővel nem képes fenntartani. A szabolcs-megyei alispáni hivatal tehát katonai erőt vesz igénybe és intézkedésére Nyiregyházáról ma reggel külön vonaton egy szakasz huszárság indult el Kisvárdára.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzártá mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábi. hivatalos órák a segéd- és közeli hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfelteknek felvilágosításokat át hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Ötthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

Népkönyvtár az árok-utcai leányiskolában Nyitva van minden szerdán és szombaton d. e. 11—12 óráig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Helyi olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Február 1. Jogász és tisztviselőkör álarozos bálja.

— Kinevezések. Trázi László házi pénztári ellenőrt gróf Dégenfeld József főispán házi pénztárnokká nevezte ki a nyugdíjazott Gergely Antal helyére. Ellenőrré pedig Koszorus Kálmán számtisztet nevezte ki a főispán.

— Az új ezredparancsnok. A 39. gy. ezred új parancsnoka, Melezer Ferenc ma reggel érkezett meg Debreczenbe. A vasuti állomáson az ezred tisztikara várta új parancsnokát, ki egyenesen a lakatnyába ment. Hivatalos üdvözlés az ezred részéről holnap délben lesz.

— Helyreigazítás. Lapunk tegnapi keddi s számában a Zoláról közölt tárcza első részét, amelynek Zola és a párisi erkölcsök a czime Kuthy Zsigmond jeles tollu munkatársunk írta a kinek a neve tévedésből maradt ki.

— **A b.-ujvárosi papválasztás.** Nem sokára eldől már az is, ki lesz a b.-ujvárosi református hívek lelkipásztora. Nem rég cz ügyben tartott ülésen el is határozták, hogy nem meghívás, hanem pályázat után töltik be az állást. A pályázat nem maradt meddő, mert husz pályázó akadt. A jelölő bizottság — melynek tagjai voltak *Zsigmond Sándor* esperes, *Sollész László* és *Rásó Gyula* alispán tanácsbírók, az ujjvárosi egyház részéről a gondnok és *Kaszás József* egyházbíró. A jelölő bizottság délelőtt gyűlt egybe Rásó Gyula kir. tan. alispán helyiségében s a husz pályázó közül egyet mellőzött. tizenkilenczet pedig egyhangulag jelölt a b.-ujvárosi lelkesítő álláshoz.

— **Debreczeni asszony levele a királyhoz.** Egy debreczeni szegény asszony az ő nagy nyomorában a királyhoz fordult segélyért. Az ura keresetképtelen, pedig naponkint több kis éhes szájat kellene jóllaktatni. Üres ám a póc, fütetlen a kemence, egy darabka kenyér nélkül vannak. A szomorú asszony *Borsos Józsefné* (pacsirta-utca 239. sz. alatt lakik) a következő eredeti hangú levélben rimánkodik segélyért a királyhoz:

T. Cz. Felsőleges Királyunk Ferencz József mint atyánk könyörgöm aláson csókolom kezeit mint szegény napszám alig tudunk megilni, alighogy három napba egyszer akad favágás vagy más tenni való. Nagy családommal száraz kenyeret eszük napok óta.....

A levél fel is ment Bécs városába, a hova azt *Borsos Józsefné* küldte, át is vette a Kabinetiroda, de bizony odaadni elfeledte a címzettnek, hanem leküldte a belügyminiszternek. A belügyminiszter tegnap visszaküldte Debreczen városának, hogy vizsgálják meg, tényleg oly nagy nyomorban van-e, a hogy írja s ha igen, tegyenek jelentést neki az esetről.

— **Egy régi derék ujságíró.** Hindy Árpád, egyike a régiek legtevékenyebb zurnalisztáinak, aki legutóbb öt év óta a „Kolozsvár“ című szabadelvűpárti kolozsvári napilap szerkesztője volt, mint nekünk írják; vasárnap Kolozsvárt meghalt. Hindy Árpád zurnalisztikai működése visszanyulik az ötvenes évekbe. — Budapesten nagyon sokan ismerték a régiek és lapszerkesztők közül, de általában ifjúkorában a pesti társaságokban is jelentékeny szerepet játszott. Egy ideig szerkesztője volt a „Hon“-nak és „Ellenőr“-nek. A kormány megbízásából a párisi kiállítás alkalmából hosszabb időt töltött Párisban s onnan is nősült. — A fővárosban a politikai élet irányítói-
val folyton bizalmas összeköttetésben volt s hozzájuk szíves barátság fűzte. Az irodalmi lapok legtöbbjét művelte. Írt verseket, elbeszéléseket, politikai és társadalmi cikkeket. Később Aradra került, amikor ott a szabadelvű párti „Aradi Közlöny“-t megalapították. Onnan Budapestre jött vissza s a miniszterelnökség sajtóosztályában munkálkodott. — Innen ment aztán le ezelőtt öt évvel Kolozsvárra, hol előrehaladott kora dacára sok jó ismerőse között igen kellemes életet élt. A kolozsvári társaság több számottevő tagja jó barátságban volt Hindy Árpáddal, ki ott a „Kolozsvár“ szerkesztésének gondjai mellett kedves szórakozást találhatott. Az utolsó évig friss és tevékeny volt, minden társadalmi akciónál megjelent. Nagy család maradt utána. Két leánya férjnél van, a harmadik hajadon. Szinte Kolozsvárott van fia dr. Hindy Attila, a ki már ügyvéd és kivüle még egy hat éves gyermeke maradt.

— **Az orvos kabátja.** *Szóllósi Béla* dr.-nak olyan paciense akadt tegnap, akit a legjobb lélekkel sem ajánlhatna a legnagyobb emberbarát doktor figyelmébe sem. Mig ugyanis az orvos egy betegét látogatta, otthon a páciens recept helyett elvitte a drága felöltőjét. A tolvaj paciense iránt rendőri körökben most is nagy érdeklődés mutatkozik.

— **A földesi Lear.** Lear király tragédiája falusi kiadásban. Földesen történt meg s levelezőnk állítása szerint ott ez már a harmadik eset. *Bene Lajos* odaváló agg polgárbusultában méreggel vetett véget életének. A nyomoruság keserítette el. Két gyermeke, a kik maguk is szegénységgel küzdöttek, eltaszította magától és a mindnkitől elhagyott agg már nem tudta tűrni a nélkülözést. Az ilyen kivetett öregek számára, a kik egész életükben ezt a jó magyar földet turták, minden megye területén szükség volna egy szegény menháza.

— **Ribillió a Varga-kertben.** Tegnap esete fele a Salétrom kaszárnyában állomásozó 7-ik huszárezred két közlegénye átment a szomszédos Varga-kertbe szőlő karót lopni tüzelőnek. Rajtavesztettek azonban, mert a csősz tetten érte őket s rájuk lőtt, majd üzőbe vevén az egyiket el is fogta, többek segítségével megkötözte s a csőszkunyhóba vonszolta. Ott a fiával együtt úgy elverte a szerencsétlen embert, hogy annak *karja két helyen eltört és fején is súlyos sérülést szenvedett.* A megmenekült huszár elbeszélte a történeteket a kaszárnyában; a legények a pajtásuk védelmére siettek, sikerült is nekik a szerencsétlenül járt vitézt a vérengző emberek kezei közül megmenteni, akit azután a csapatkórházba szállítottak. Az ezredparancsnokság átirt a délelőtti folyamán a főkapitányságnak, hogy intézkedjék a csősz és fia megbüntetésére iránt.

— **Kimutatás.** A debreczeni izr. betegsegélyező és ápoló nőegylet vezetése alatt álló, szegény iskolás gyermekek tápintézetének 1898. január havi forgalmáról. I. Bevétel: Izraelita iskolaszék 50 frt, Zion-egylet 25 frt, Izraelita hitközség 25 frt, Chevra-Kadisha 25 frt, dr. Genesi Samu (Miskolcz) 20 frt, dr. Grosz Viktor (Miskolcz) 10 frt, Szabó Albert (Arad) 10 frt, Lukács Árminné, dr. Popper Alajosné, Polgár Gyuláné, László Albertné, Fried Emilné, Holländer Gyuláné, Ranunkel H. és fia, Fischbein Ignáczné, Lichtschein Mózesné, Reichmann Árminné, Hartstein Péterné, Falk Árminné, Katz Mihályné, Fisch Ignáczné, dr. Fejér Ferenczné, Katz Hermanné, Fleischmann Mór, Weisz Sándor, Hauer Bertalan 5—5 frtot, Steinberger Gyuláné 4 frtot, Nagy Jakadné, Keiner Adolfné, Weisz Léviné, Hartstein Kálmánné, Hartstein Józsefné, Lichtschein Menyhértne, Rosenthal Dánielné, ifj. Schwarz Vilmosné, Löfkovics Arthurné, Jakobovits Róza, dr. Freund Jenőné, Kandel Ferenczné, Gyémánt Sámuelné, dr. Balázs Bertalan 3—3 frtot, Weisz Mórné, özv. Fried Károlyné, Deutsch Adolfné, Kálnai Lipótné, Ormódi Lajosné, dr. Kemény Mórné, Rosenfeld Salamonné, Hirschfeld Árminné, dr. Kardos Samuné, Márkus Miksáné, dr. Hütter Károlyné, Kellner Károlyné, Moskovits Jenőné, Preiser Salamonné, id. Kellner Dávidné, dr. Kellner Elekné, Berger Fischben Fáni, dr. Szántó Sámuelné, Darvas Izidorné, Turai Farkasné, özv. Katz Józsefné, Flamm Mártonné, özv. Ledig Lajosné 2—2 frtot, Rosenfeld Jakabné, Goldblatt Jakab 1-50—1-50 krt, Dr. Örvös Lajosná, Kuu Józsefné, Baum Miksáné, Barát Lajosné, Reksz Józsefné, özv. Schenk Leóné, Schneer Sámuelné, Nagy Albertné, Rosenberg

Albertné, Ernst Vilmosné, Smed Sámuelné, dr. Engel Ignáczné, Rosenberg Józsefné, özv. Klein Jakabné, Bernát Jenőné, Schneider Lipót, Turai Farkas, Cigler Joákim, Rosenthal Jenő, Berger Jenő, Klein Ignác, Aszódi Márton 1—1 frt. (Folyt. köv.)

Mulatságok.

Az álarczos bál.

Senkit sem hagyhat kétségben, hogy bálról van szó. A jogász- és tisztviselő kör báljáról, melynél fényesebbet rendezhetnek a francia Opera óriási termében, melynél látogatottabb lehet a székesfővárosi Vigadóban rendeztetni szokott álarczos bál, de bizton mondhatjuk, hogy oly szigorú zárkózottság, oly válogatott közönség nemesak a Debreczen által dominált éjszakkéleti Magyarországon, de a fővárosban sem található mint ezen életrevaló kör báljain. Nem a pazar fényezés teszi e bált oly híressé, hanem maga a közönség, melyet a társadalomnak mulatni vágyó elitje képez.

Oh mennyi leányszív fog még a messze jövőben is álmódzva elmerengeni a mai álarczos bál gyönyöreire, melynek érdekességét a regényekből oly félelmesnek ismert álarc titokzatossága egész a kalandszerűségig fokoz. Hány ábránd fog fakadni, hány álmokép fog testet ölteni, hány komoly élettörténet fogja kezdetét venni a mai éjjel, az illatos légkörben, hol minden szív ujjong, minden ajk kaczag.

Ki fogja megérteni az álarczos tündér szavát, melylyel bucsút fog mondani egykori imádójának, ki fogja megérteni, hogy szívében milyen érzelem háborog, ha a szív és arcz el van zárva a kutató szem kíváncsi tekintete elől...

De ne böleselkedjünk, mikor bálról van szó! Nem is tudom, miért kellett a keserűségnek megszületnie, mikor van dal és táncz a világon.

Szerencsére senki sem gondol olykor a perezenként tovatűnő életre, mikor a tánczterem márványfalai tündérfényt ragyognak vissza, s a villanyos levegő telve van Waldenfeld keringőinek édes akkordjaival.

Az ifjuságnak, a kedélynek magasztos ünneplése az: feledtet multat, elvon a jövő feletti tüprengéstől és hatalmunkba adja a jelent, hogy merítsük ki sietve, két kézzel gyönyöreit, míg a rohanó idő tova nem ragadja. S a ki e rövid perceket jól kihasználja, a ki magát kedélyének egész melegével át engedí a kinálkozó élvezetnek, az e rövid percek alatt az édes emlékek oly gazdag képtárát gyűjtheti össze, melyet a messze jövőnek reális gondoljai elhalványíthatnak talán, de soha el nem moshatnak s atributunát képezik a késő életkor eseményekben szegényebb alkonyának.

Ime! szíves olvasó, milyen furcsa képe van a báli elmélkedésnek, ha azt az íróasztal mellett idézzük fel. Pedig ez nem más, mint a mi a bálban lázasan, eszeveszetten tánczoló ifjuság lelkében feltámad, csak hogy olyankor az illető nem ér reá kutyanyelvekre írni érzelmeit s csak egy rövid felkiáltásban mondja el azt, amit mi itt egy hasábon keresztül analizálunk és az ő felkiáltása még érthetőbb:

Sohse halunk meg.

*

A báltermet különben pazarul ékesítették föl. A cigányok részére diszes emelvényt készítettek. Az alsó fülkékét rácsos kapuval láttuk el, mely rózsával van teleszórvva. Csupa fűzér, drága ékítőmenny a küiönben is pazar szép terem. A rendezőség kéri a dominóban jövő hölgyeket, hogy este fél kilencz órakor a czukrástati teremben gyülekezzenek.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

A svéd király és a sajtó.

Budapest, február 1. Stokholmból jelentik: Oszkár király tegnap este jelen volt a svéd ujságíró egyesület évforduló-ünnepélyén, amelyen az üdvözlőbeszédre azt válaszolta, hogy megbeesülhetetlen előnyei vannak annak az országnak, amely a törvényes szabadság mellett hosszú, nyugodt és következetes fejlődésen megy keresztül, mint a svéd haza. Ily nép méltó arra, hogy szabad sajtója legyen, amely feltudja használni sokoldalú erejét és nem kell félni visszaéléseitől. Azt óhajtja, hogy a svéd sajtó tevékenysége mindig méltó legyen a néphez. A király beszéde végén szívélyes köszönetet mondott a meghívásért.

Egyes bíróság hatásköre.

Budapest, február 1. Jogász körökben nagyfontosságot tulajdonítanak a perrendtartás kiegészítéséről az igazságügyi miniszter által a képviselőház mai ülésén benyújtott javaslatnak. Ezen novella által az egyes bíróság intézménye fokozatosan fejlesztetik. A törvényszéki bírák, mint az egyes bírák igen tekintélyes hatáskörrel ruháztatnak fel. A törvényszék ezután sokkal kevesebb ügyben ítél hármas tanácsban. Jóformán csak a felebbezett ügyekben, másodfokon ítél a törvényszék hármas tanácsban ezután.

A tőzsde áldozata.

Esztergom, február 1. Hoffer Béla eltűnése mind szélesebb körben kelt nagy aggodalmat, minthogy lassankint kiderül, hogy rendkívül sok azon ezégek és egyesek száma, akiket anyagilag nagyon súlyos veszteséggel sújtott az ő bukása. Az már kétségtelen, hogy Hoffer játszott a tőzsdén és ott sokat vesztett s ez okozta bukását is. Amikor eltűnt, magával vitte revolverét is, s így attól tartanak, hogy öngyilkosságot követett el, valószínűleg Budapesten.

Orkán a fővárosban.

Budapest, február 1. Tegnap este olyan rettentő szélvihar dühöngött a fővárosban, hogy szinte teljesen lehetetlenné tette a közlekedést. Temérdek ablakot összetört a vihar, kocsikat fölfordított, ezégtáblákat lesodort, úgy, hogy vagy száz ember többé-kevésbé súlyosan megsebesült. A vihar dél óta szakadatlanul tartott s nem lehetetlen, hogy az épületekben is sok kárt tett.

A Bércsi-botrány.

Budapest, február 1. Az ujságírók egyesülete ma foglalkozott azzal a botrányval, amit Bércsi Béla rendőrkapitány idézett elő azzal, hogy egy hírlapíró puszta gyanúra letartóztatott. A válaszmány megvizsgálta az ügyet s Bércsi eljárását olyan brutálisnak és igazságtalannak találta, hogy az illető ujságíró tovább is megtartotta az egyesület tagjai között s elhatározta, hogy az illető ujságíró ügyét magáévá teszi s a rendőrség ellen a törvény előtt a kellő lépéseket megteszi s ellene a saját hatáskörében eljár.

Echegaray Márkus Emillához.

Budapest, február 1. Echegaray „A folt, amely tisztít” szerzője Márkus Emillához Mathilde kitűnő személyesítőjéhez a következő francia szövegű táviratot intézte:

„Fogadja hálámat és elismerésemet, melylyel nagy talentumát esodálom.

Echegaray.”

Angolok veresége.

Budapest, február 1. Londonból jelentik: A Reuiter-ügynökségnek jelentik Peshawurból: Westmacott tábornok jelenti, hogy az angol dandárnak Sinkumer-Kotal mellett, Mamani közelében, e hó 29-én szenvedett vereségét az okozta, hogy egy sikh-század a terep kellő kikutatása nélkül vonult vissza egy magas hegyhátról, amely e hadállás kulcsa volt és amelyet az ellenség újra megszállott. E hadállás visszafoglalásánál szenvedték az angolok a már jelzett veszteségeket. Az ellenségnek, amelyet a harczó angoloktól 30 fardnyira oldalvást a Barából érkezett 725 főnyi segélycsapat is megtámadott, nagyobb volt a vesztesége.

Esterházy őrnagy pörösködik.

Budapest, február 1. Párisból jelentik: Esterházy őrnagy engedélyt kért Billot hadügyminisztertől, hogy pörbe foghassa azokat, akik őt denunziálták és rágalmazták.

Törökország és Bulgária.

Budapest, február 1. Konstantinápolyból írják: A Standard-nak azt a hírért, hogy a hadügyminiszter parancsot kapott, hogy 80 ezred legyen készen Kelet-Ruméliában Bulgária ellen, valótlannak jelentik ki.

A párisi sáncz lebontása.

Budapest, február 1. Párisból jelentik: A kamara egyhangulag elfogadta azt a törvényjavaslatot, amely elrendeli a párisi sáncznak Porut du Jous és Pantin között való lebontását.

A montenegrói kölcsön.

Budapest, február 1. Czetinjéből jelentik: A hivatalos lap megczáfolja a lapok közléseit arról a kölcsönről, amelyet a montenegrói kormány Olaszországban szándékozott fölvenni és azt mondja, hogy a kölcsön létre nem jött az olasz pénzcsoportok által követelt súlyos föltételeknek, nem pedig valamely külföldi befolyásnak a következménye volt.

VIDÉK.

Gazdasági felolvasás. Békésen vasárnap délután a bérház dísztermében Zsilinszki Endre a békésmegyei gazdasági egytet titkára gazdasági felolvasást tartott nagy számu hallgatóság jelenlétében.

Halál a vonaton. Molnár András békési lakos vasárnap délután Mező-Turrról hazafelé igyekezett feleségével a gőzösön. A kupében még élénken beszélgetett a különben szivbajos ember. A békési határban azonban elsendesedett s úgy látszott, hogy elaludt. Azonban Békésre érkezvén rémulve vette észre felesége, hogy örökre elaludt. Szívzélhűdés érte a szegény embert, ki özvegyén kívül négy árva hagyott a legnagyobb szükségben.

Törvényszék.

* Takács Zoltán szabad. Takács Zoltán drt, akit a büntető bíróság tudvalevőleg a Berecz testvérek följelentése folytán a leszámitoló bank kárára elkövetett 20,000 forintos sikkasztásban való bűnrészség miatt három évi börtönrre ítélte, tegnap szabadult ki a kőbányai-uton levő gyűjtőfogházból. Takács büntetésének egy részét Balassa-Gyarmaton és Szegeden ülte le s csak akkor hozták vissza Budapestre, mikor oly tünetek voltak rajta észlelhetők, amelyek elmeállapotának megvizsgálását tették szükségessé s azóta a gyűjtő fogház elkülönített szárnyépületének,

a megfigyelő osztálynak volt a lakója. A Tanácsra kiszabott börtönbüntetésnek még csak a háromnegyed része telt le ugyan, de Szabó József fogházigazgató javaslatára a börtönfelügyelő bizottság föltételes szabadságra bocsátását ajánlotta az igazságügyminiszternek, aki Takács Zoltán föltételes szabadságra helyezését alá is írta.

SZINHÁZ.

Folt, amely tisztít.

— Echegaray drámája. Bemutató előadás a debreczeni színházban február 2-án, szerdán. —

— Melyik a Krisztus? Melyik a Judás? Kérdi Don Justo az Echegaray színművének második felvonásában.

Ez az a kérdés, amelyet százszor, ezer-szer ismételtünk magunkban, körülvéve az emberektől, akik fülünkbe dudolják mindahány melodiájukat. Ki a barát és ki az ellenség, ki a szent és ki az álnok? Ezek a kérdések feszítik ki az agyat és bontják meg a lélek nyugalmát. A hazugság ott leskelődik ránk minden sarokból: hazugok, akik a házukba fogadnak, és hazugok rabolják el kedveseinket. És nem szabad őket leálcózni, mert, ha megteszszük, akkor rágalmazunk! Senkinek sem szabad beszélni, mindenkinek csak hazudni szabad.

Csalódás azt hinni, hogy az új színműirodalmat még az „asszony” témája dominálja. Az elvált, a bukott és a megtisztult asszonyok iránt az érdeklődés erősen lanyhul. A hazugság, az álarcz egész skálája, kezdve a föllentéstől egészen a megátalkodott, rejtett gonoszságig, ez az, ami ma a hideg Norvégia-tól a tüzes spanyol földig hatalmába ejti a színműírók idegeit.

Echegaray a világ ennyi eselszövénye láttára csak egy sötét, rettenetes kibontakozást ismer. Ez pedig az a vérfolt, amely a leszujtott bűnös haldokló testén piroslik. Csak ez a folt tisztíthatja meg a levegőt. A hazug társadalomból semmiféle kémiai tudomány nem veszi ki a sok foltot, csak ha egy-egy ilyen folt vérpirosra válik, ha a gonoszt erőszakkal megsemmisítjük, lélegzhetünk fel szabadon.

Donna Concepcion házában vagyunk. Ott éli napjait két fiatal leány. Az egyik Henriqueta, a ház urnőjének huga, a másik Matilde, akinek atyja csunya pénzüveletekkel foglalkozott és akit atyja halála után mint magára maradt árva Donna Concepcion a házába fogadott. A néhai uzsorás megrontója volt Henriqueta szüleinek is. Halálos ágyán lelkifurdalást érezve így szól leányához: „Én sok, nagyon sok kárt tettem ennek a családnak: ha alkalom adódik áldozd fel magadat érettök: esküdjél meg rá, leányom, esküdjél meg!” És Matilde megesküdt.

Henriqueta iránt barátságot, jóindulatot érez, de e házban minden szavát, minden lépését és mozdulatát félreértik. Álnoknak és alatomosnak hiszik. Henriquetát viszont oly gyermekesen tiszta, érintetlen fényben látja mindenki, holott egy vípera lakozik benne. Hazug és erkölcsileg teljesen megromlott. Fernandohoz, néneje fiához, is csak azért kívánczok egész szenvedélyességgel nőül, hogy élvezze nagy vagyonát és társadalmi rangját. Ezt a nemes gondolkozásu, derék ifjut szive mélyéből szereti Matilde, és Fernando szívében is titkos és egyre jobban fellobbanó láng ég e leány iránt. Anyja, donna Concepcion, természetesen csak Henriquetával akarja egyesíteni örök frigyre.

A ház egyik látogatója don Lorenzo valamelyik nap rejtélyes történetet beszél el donna Concepcionnak és a család egy öreg barátjának, don Justonak. A történet arról

azól, hogy néha, amikor Enriqueta és Matilde egy beteg asszony látogatására kikocsiznak, az egyik nő ott marad a betegnél, a másik pedig egy Julio nevű ifju háza elé hajt és fölkeresi Juliót. Hogy ki ez a „másik“, azt nem tudják. De donna Concepcion kire is gondolna másra, mint Matildra? Mi tudjuk, hogy nem ő az, mert közvetlen e jelenet előtt tanui voltunk Julio és Enriqueta egy találkozásának, és megtudtuk, hogy a kis kigyó kedvese lett annak az ifjunak.

Fernando közben kitarja Matilde előtt szívének minden szenvedélyét. A leány azonban fogadalmára gondol és nem akarja megzavarni Enriqueta és Fernando egybekelését.

— De föltéve, hogy Enriqueta rossz, hűtlen, képmutató volna, mondja Fernando... szegény teremtés, jól tudom, hogy nem az, csak föltéve: hogy vele egybekelve kétségbeesés és gyalázat várna rám: ebben az esetben szakítana ön mindennel, és hogy megmentsen engem, kész volna feláldozni a többiekért?

— Azért, hogy önt megmentsem, hogy ön boldog lehessen, kész vagyok mindenre, odaadok mindent: az életemet, az üdvösségemet.

Ezt válaszolja Matildé.

Fernando föltévése, mint tudjuk, nem is föltévése többé. De Matilde csak most szerez róla bizonyosságot. Egyszer titokban követi a leányt és rájön elvetemültségére. Most már nem engedheti meg ő sem, hogy ez a bűnös teremtés Fernando hitvese legyen. De égő gyűlöletet is kezd iránta érezni, mert Don Justo fölfedezi előtte, hogy nemcsak neki vannak tartozásai Enriquetával szemben atyja miatt, de Enriqueta szüleinek is voltak vele szemben. Anyja soha sem volt törvény és isten előtt hitestársa atyjának. Enriqueta szülei, akik akkor benső barátságban voltak atyjával, a szegény nőt addig becsmérték, amíg apja eltaszította, és a boldogtalan meghalt éhségben, nyomorultán. Matildenek tehát nincsenek többé kötelességei Enriqueta iránt.

Fernando látja, amint Matildét e házban gyötrik és el akarja vinni egy tiszteletreméltó családdhoz, hogy ott maradjon esküvőjükig. Matilde már most kész őt követni. Ekkor beszél Fernando az anyjára, hogy a leány Julio kedvese. Matilde fölháborodva utasítja vissza e galád rágalmat. Csak egyszer volt Julio házában, akkor, amikor látták is.

— Tehát voltál? kérdé magából kikelve Fernando.

— Igen, egyszer.

— Matilde, Matilde!... nyomorult!

— Egyszer látták, hányszor nem látták? teszi hozzá donna Concepcion.

— Nos hát hát elmentem Julio házába... mert én is kételkedtem abban, kit nőül készültél venni, Fernando... és meg akartam győződni...

— Egy szót se! vág közbe donna Concepcion. Nem mondtam, hogy ezt fogja kitalálni?

— Halljad tehát, Fernando. Julio Enriquetának a szeretője.

— Hát még rágalmozó is? El tőlem!

Ezt Fernando kiáltja vadul és ő is elüzi házuktól Matildot.

Az utolsó felvonásban Fernando és Enriqueta esküvőjére készülnek. Ekkor megérkezik egy levél Fernandonak czimezve és borítékán Enriqueta felismeri Julio irását. Julio nyilván elkeseredésében elárulja Fernandonak, hogy menyasszonya az ő kedvese volt. Enriqueta ravaszul azt mondja vőlegényének, hogy a levél bizonyára Matildétől jön, mire Fernando a levelet föl sem bontja. Matilde ezalatt a házba lopózkodott és mialatt a szomszéd szoba házi oltára előtt a pap

összeadja Fernandót Enriquelával, ő megtalálja Julio levelét. Fölbontja, elolvassa és a belépő Fernandonak a kezébe nyomja. Fernando pedig megtudja belőle ifju nejeinek sötét multját.

— Matilde, én szerelmem! kiált fel. Enriqueta, szegényem, gyalázat, kétségbeesésem!... Átkozott a kötelék, amely összefűz bennünket.

— Már ketté szakadt! feleli Matilde és a papírvágó kést Enriqueta nyakába dőfi, s ez holtan terül el a kevereten.

Donna Concepcion belép és rémülten sikolt fel:

— Mit tettél?

— Meggyaláztam! mondja Fernando. Itt a bizonyosság! (A levelet mutatva.) Megöltem őt!

— Nem! vág közbe Matilde.

— Én öltem meg őt! Én... én magam! erősíti Fernando.

— Mennyi vér! kiáltja Enriqueta néneje.

— Nem baj, anyám! mondja rá Fernando. Ez a folt, amely tisztít.

Ezzel végződik Echegaray színműve.

De vajjon joga van-e Fernandonak ily meglegedetten veregetni a mellét és örülni a beállott nagy tisztaságnak? Matildenek, akit szeretett, gyilkossá kellett lennie és miért? Mert Fernando, aki rajta örült szenvedélyvel csüngött, az első silány besugásra, amelyet Matilde megczáfolt, úgy, ahogy tudta, durván elűzte magától? És ha Julio ur nem szánja rá magát ama levélke megírására, örök időnkig sötétségben marad. Olyan gyanukok alapján, a melyek szerint Fernando itélkezik, csak Párisban itélhet egy elvadult hadi törvényszék. Ez a darabnak lényeges szerkezeti hibája.

Nincs még tehát e műben az a közvetlenség, az a tiszta, átlátszó pszichologia, a cselekménynek az az energikus és egyenletes fejlődése és biztos haladása a cél felé, mint a spanyol költő egyéb drámáiban.

Szellemessége, dialektikája azonban oly vakító, hogy e művének is nem egy jelenetét kivüle alig írja meg ma valaki a világlitteratúrában. E zsenialitása egybevetve fényes technikájával megmagyarázza azt, hogy a darabnak erős lélektani és kompozícióbéli fogyatéka dacára külsőleg soha egy dőző-gés nem észlelhető a csupa tüzzel és erővel megírt egyes jelenetek között. Egy-egy virtuóz mondattal a színpadon formailag eloszlát sok olyan skrupulust és tiltakozást, amelyet gondolatunkban előidézt.

Molnár Géza dr.

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. február hó 1-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.—	121.50
" vasuti beruházásiköt. 4 1/2%.	—	121.75	122.75
" koronajárdék 4%.	—	99.30	99.80
" regále vált. köt. 4 1/2%.	—	101.—	101.75
Osztrák aranyjárdék 4%.	—	121.75	122.25
Egységes államkötvény 4 1/10%.	—	102.25	102.75
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140.50	141.50

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	384.75	385.25
Osztrák hitelbank részvény	—	363.30	363.50
Magyaripar- és keresk. bank. r.	106.—	106.—	106.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	122.25	123.25
3%-os	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3 1/2%-os	119.—	120.—
Magyar vörös kereszsorsjegy	10.25	10.75
Osztrák	20.50	21.—
Olasz	12.—	12.50
Bazilika sorsjegy	6.70	7.20
Jó-szív	3.80	4.20

Pénzmozgás:

Cs. és kir. arany	—	—	5.67	5.75
20 márkás arany	—	—	11.76	11.80
20 frankos arany	—	—	9.51	9.55
1 Sovereigns	—	—	12.—	12.04

Budapesti gabonatőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. jan. 31-én.

Buzát ma mérsékelten kínáltak, a kereslet korlátolt volt. — Elkelt lanyha irányzat mellett 10.000 mm. néhány krral olosóbb áron.

Egyébb gabonaneműekben gyöngye volt a forgalom változatlan áron.

Eladattak:

Buza. Tiszavidéki. 300 mm. 77 k. 12.90 forinton, 300 mm. 77 k. 12.90 forinton, 400 mm. 76 k. 12.72 1/2 forinton, 100 mm. 75 k. 12.45 frton, 100 mm. 76-5 k. 12.57 frton, mind három bónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat lanyha volt, s csekély forgalom mellett az árak engedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	9.36 — 9.39
" márcz.—ápr.	11.75 — 11.72
Rózs márcz.—ápr.-ra	8.55 — 8.56
Tengeri máj.—jun.-ra	5.21 — 5.25
Zab márcz.—ápr.-ra	6.32 — 6.33

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	11.72 — 11.73
" őszre	9.32 — 9.33
Rózs tavaszra	8.56 — 8.57
Zab	6.32 — 6.33
Tengeri máj.—jun.	5.22 — 5.25
Repeze augusztusra	12.00 — 12.10

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyószám 122. Páros bérlet 98. szám.

Ma, kedden, 1898. évi február hó 1-én:

Durand és Durand.

Bohózat 3 felvonásban. Irták: Ordonneau M. és Valabréque A. Francziából fordította Kürthy Emil.

Személyek:

Coquardier, jómódu vidéki bir-tokos	—	—	—	Szathmáry Árpád.
Durand Albert fűszer nagyke-reskedő	—	—	—	Vidor Dezső.
Louise, Coquardier leánya,	—	—	—	Halmi Margit.
Albert (fűszeres) neje	—	—	—	Tanay Frigyes.
Durand Albert, híres ügyvéd,	—	—	—	Kiss Irén.
a fűszeres unokatestvére	—	—	—	Szabó Irma.
De la Haute Tourellené	—	—	—	Cserényi Adél.
Irma, leánya	—	—	—	Sziklay Miklós.
Paquarette	—	—	—	Szentes J.
Javanon, magánzó	—	—	—	Lendvay Ödön.
Barbatier, törvényszéki szolgál-tott	—	—	—	Makray Dénes.
Charvet, Durand ügyvéd inasa	—	—	—	Makrayné A.
Theodore, kereskedősegéd	—	—	—	Ungvári V.
Clarisse, cseléd a fűszeresnél	—	—	—	Fáncsy Tamás.
Államiügyész	—	—	—	
Törvényszéki elnök	—	—	—	

Történik napjainkban. Az I-ső felvonás Passyban a fűszeresnél, a II. felvonás Párisban, az ügyvéd irodájában, a III-ik felv. az igazságügyi palotában.

Holnap szerdán, 1898. évi február hó 2-án

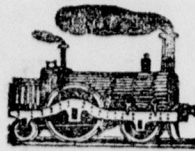
először:

Folt, a mely tisztit.

Dráma 4 felvonásban, irta: Echegaray J. Fordította Patthy Károly.

SZERKESZTŐI ÜZENET.

K. R. A kéziratot köszönettel vettük és legközelebb kiadjuk.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1897. október hó 1-től

— Egységes vasuti idő szerint. —

Debreczen—Budapest (M. áll. v.-tól.)			
Debreczenből indul	Vonat	Érkezik	
P-Ladány	12.— déli	Vegyesvonalat	1.28 délután
P-Ladány	3.48 délután	Tv. sz. sz.	6.24 délután
P-Ladány	8.15 este	Személyvonalat	9.45 este
Budapest	8.53 reggel	Gyorsvonalat	1.50 délután
Budapest	12.36 délután	Személyvonalat	8.10 este
Budapest	10.37 este	Személyvonalat	5.45 reggel
Debreczen—M.-Sziget			
Szatmár	5.23 reggel	Személyvonalat	1.— délután
M.-Sziget	3.05 reggel	Személyvonalat	9.50 délelőtt
M.-Sziget	4.07 délután	Személyvonalat	11.— este
M.-Sziget	6.59 délután	Gyorsvonalat	11.40 este
M.-Sziget	7.58 este	Tv. sz. sz.	8.03 reggel
Debreczen—Szerencs			
Szerencs	8.25 reggel	Személyvonalat	11.26 délelőtt
Szerencs	4.02 délután	Személyvonalat	7.07 délután
Szerencs	8.10 este	Személyvonalat	11.— este
Debreczen—Füzes-Abony			
Füzes-Abony	4.42 reggel	Vegyesvonalat	10.24 délelőtt
Füzes-Abony	4.12 délután	Vegyesvonalat	7.56 délután
Debreczen—Nagy-Léta—Vértess			
N.-Léta—Vértess	8.25 reggel	Vegyesvonalat	10.46 délelőtt
N.-Léta—Vértess	4.17 délután	Vegyesvonalat	6.20 délután
Debreczen—Büd-Szt-Mihály—Tisza-Lök			
B.-Szt-Mihály	5.23 reggel	Vegyesvonalat	8.58 reggel
B.-Szt-Mihály	8.54 délután	Vegyesvonalat	6.58 délután

* Minden kedden

** Csak Tisza-Füze

Bérekcsik díjszabályzata.

	Két Egy	
	lov	lov
I. Napszámra.		
Egész napra, reggeli 7 órától esti 9 óráig	5	3
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9 óráig	3	2
II. Óraszámra.		
Fél órára	40	30
Háromnegyed órára	60	45
Egy egész órára	80	60
Minden következő órára	40	30
Az utolsó óran túl félórára vagy kevesebb időre	20	15
III. Egyes járatokért.		
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóján belül	50	30
IV. Meghatározott járatok.		
Temetőskénél (valláskülönbség nélkül), ha a végzettség a templomban történik	2	1.40
A temetőbe ki és vissza	1.20	80
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	60	40
A színházba menet	80	60
A színházból jövet	80	60
Bármely vasuti indóház vagy raktházhoz nappal menet vagy jövet kézi táskával	50	30
Éjjeli menet vagy jövet kézi táskával	80	60
A kocsi mellé elhelyezett minden darab málna után 10 kr. jár	50	30
A korcsolyázó vagy csónakázó tóhoz, csukorgyár, légszuszgyár, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és visszajövet egy órai várakozással	50	30
A nagyerdői fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	1	70
Menet és jövet egy órai várakozással	60	40
Minden következő órára	60	40
Külső barom- és lóvásártérre oda és vissza egy órai várakozással	1.20	90
Minden következő órára	40	30
A katonai laktanyához és katonai kórházhoz menet vagy jövet	50	30
Menet és jövet egy órai várakozással	80	60
Minden további órára	40	30

A díjak reggeli 6 órától esti 9 óráig számítottak.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Konecz Akos.

Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

NYILT-TÉR.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó atyánk Fischer Nándor György temetésén megjelenni szivesek voltak s ez által is mély fájdalomukat enyhítették, fogadják ez uton is részvétükért hálás köszönetünket.

Debreczen, 1898. február 1.

A gyászoló család.

SZOTYORI NAGY KÁROLY

ZENE-AKADÉMIAJA

DEBRECZEN TELEKY-UTCA.

Telefon.

Telefon.

Tájékoztató a második félévre.

Szotyori Nagy Károly igazgató f. é. február 1-én új tanfolyamokat nyit a második félévre zeneakadémiájában, az elemi oktatástól a legmagasabb művészi kiképzésig, fiú- és leánygyermeknek s felnőttek számára.

Tanszakok:

zongora,
ének
(magán-, mű- és karének),
hegedő,
viola,
gordonka,

gordon,
orgona,
czimbalom,
zene-elmélet,
zeneszerzés és
kamarazene.

Tanárok az orsz. magy. kir. zeneakadémiát végzett művészek.

Oktatás az orsz. magy. zeneakadémia tanterve alapján történik.

Felügyeletet az igazgatónő végzi.

Mévendékek korlátozott számban vételnek fel az egyes osztályokba.

Tanórák a többi iskolák óráihoz vannak alkalmazva.

Miután Szotyori Nagy Károly igazgató akadémiaja szervezte van, már február 1-től az igazgató is fogja tanítani a zongora-osztályokat is, ugy gyakorlatilag, mint a zongorajáték methodikáját. A növendékek házi gyakorlati előadásai szintén februárban kezdődnek. A „kilencz akadémiai hangverseny-cyklus” ötödike februárban lesz. Az akadémiák hangversenyek a növendékek számára ingyenesek.

Beiratások a második félévre megkezdődtek.

Beiratási díj, tandíj, magánórák és egyebekről bővebben szívesen szolgál Szotyori Nagy Károly igazgató délután 3-6 óráig. Teleky-utca.

Árverési hirdetemény.

A Takaré- és hitelintézet debreczeni részvénytársaságnál 2703. 2919. 3170. tétel számok alatt elzálogosított, de ki nem váltott zálogtárgyak az általam folyó

alólirott évi február hó 11-ik napján délután 3 órakor a Bank Csapó-utcai zálogházánál tartandó árverésen azonnali készpénzfizetés mellett el fognak adatni, mely árverésre a venni szándékozók meghivatnak.

Debreczen, 1898. évi január hó 31.

Nánássy László

kir. közjegyző.

315. sz.

1898. tkv.

Árverési hirdeteményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a néhai Asztalos Péterné Hegedüs Anna örökösök tulajdonul bejegyzett a debreczeni kir. törvényszék (a debreczeni kir. járásbírószág) területén levő, Debreczen pusztá jósai 605. sz. tjkvben fekvő, 733. hrsz. szőlőbirtokra az árverést 350 forintban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1898. évi márczius hó 4-ik napján délelőtt 9 órakor Józsa községhez tartozó megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 35 forint készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a debreczeni kir. törvényszék mint tkvi hatóságnál 1898. évi január hó 14 ik napján.

Nagy Károly,

kir. táblai bíró.

A CIVIS NAPTÁR

Minden
család
kivétel
üzlet és
magános
vegyen
Civis
Naptárt

az 1898. évi naptár-kiadványok legérdekesebbike; van benne tanulságos és szóra-koztató olvasmány bőven és mindezt számos kép tarkítja.

Különösen kiemelendő: Az 1848/49. szabadságharc története Bartha Mórtól, valamint Szaboleska Mihály, Könyves Tóth Kálmán, Várad Antal stb. irodalmi előkelőségek dolgozatai; A múlt év története, számos illusztrált adoma és a bővített Czimtar.

Ezen sokoldalú és közhasznú naptár ára **36 kr.**

Kapható a Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaságnál, — továbbá minden könyvkereskedésben és dohánytözsdeben.